

A

AFKORTINGEN

A.C.	anno Christi
A.D.	anno Domini
aet.	aetatis
a.m.	ante meridiem
ampl.	amplissima / ..simus
A	anno
a.u.s.	actum ut supra

a, ab, van, van der

abamita, zuster van de betovergrootvader, ook wel van de overgrootvader of van de grootvader

abavia, betovergrootmoeder

abavunculus, broer van de betovergrootmoeder, ook wel van de overgrootmoeder of de grootmoeder

abavus, abavia, betovergrootvader, betovergrootmoeder (alg.): voorouder, voorzaat, voorvader, voormoeder

abba(s), abbatis, abt

abbatia, abdij

abbatiola, kleine abdij

abbati(ss)a, abdis

abenarius faber, ketelmaker, ketelslager, ketelsmid, ketellapper, blikslager

ab hoc et ab hac, van de hak op de tak, verward, in het wild praten

abiit, hij/zij is vertrokken

ab infantia, vanaf zijn kinderjaren

ab intestato, bij versterf (erfopvolging zonder testament) zonder testament nagelaten te hebben

abjectarius, schrijnwerker, meubelmaker, timmerman, houtsnijder, beeldsnijder

abbutus, gezuiverd, gewassen (door het doopsel)

abmatertera, zuster van de betovergrootmoeder

abnepos, zoon van de achterkleinzoon

abnepotes, afstammelingen, nakomelingen

abneptis, dochter van de achterkleinzoon

abnurus, vrouw van de achterkleinzoon

ab obstetrice baptisatus est, is gedoopt door de vroedvrouw

abpatruus, broer van de betovergrootvader

abortivus, abortius, te vroeg geboren

abreptus, weggenomen

abrogatio, intrekking, afschaffing, opheffing der wet

absente corpore, (lijkdienst) zonder lijk

absente corpus, lijkdienst zonder lijk

absoluta munitus, de absolutie verkregen hebben

absoluta et extrema unctione munitus, voorzien van absolutie en laatste oliesel

absolutio, absolutie

absque, zonder

absque dubio, zonder twijfel

ac, en

acatholicus, niet-katholiek

accepto ..., ontvangen

accepto necessitatis baptismo ab obstetrice, na het ontvangen van de nooddoop door de vroedvrouw, omwille van de noodzaak de doop gekregen van de vroedvrouw

accisor, ontvanger van de onrechtstreekse belastingen (accyns- verbruiksbelasting)

aciscularius, steenhouwer, steenkapper

actionarius, handelaar, koopman, venter, winkelier

actie bannis, na de roepen (bannen)

actuarius, bedrijfsleider, overheidsklerk, griffier
actum, geschied
actum ut supra, datum als voorgaande, op datum boven in de akte vermeld
acuciator, slijper, wetter
acufex, naaldenmaker
acuminator, slijper, wetter
acupictor, borduurder, zijdeborduurder, -werker, -wever
ad aeternitatem trans (abiit), ging naar de eeuwigheid
adamita, zuster van de betovergrootvader
adavunculus, broer van de betovergrootvader
ad-census, belasting op verbruiksgoederen
ad hunc actum requisitis, gevraagd voor het opmaken van deze akte, voor deze akte geroepen
adinstar, even groot, gelijkend
adjudicare, toewijzing bij openbare verkoop, aanbesteding, toekenning
admatertera, zuster van de betovergrootmoeder
ad matrimonium inscripti, ingeschreven voor het huwelijk
administratis sacramentis, met de sacramenten bediend
administratus, bediend
admodum, zeer
admodum reverendus, (tit.) zeereerwaarde
adnepos, zoon van een achterachterkleinkind
adneptis, dochter van een achterachterkleinkind
adolescens, jongeling/jonge dochter(tussen 15 & 30 jaar) (bn) ongehuwd, echteloos
adolescentula, jong meisje, maagd
adolescentulus, jongetje, knaapje
adoptivus, door adoptie tot stand gebracht
ad Patres, naar de Vaderen gegaan, naar het dodenrijk gegaan
adpatruus, broer van de betovergrootvader
adpendere, ap- & dependentiën, met al wat er toebehoort
ad Perpetuam memoriam, ter eeuwige nagedachtenis
adscriptus glebae, lijfeigene, bij de grond gerekend (**gleba**=aardkruit, grond)
ad solemnizationem huius actus requisitis, gevraagd voor het opmaken van deze akte, akte gevraagd
adstitit, was aanwezig
ad tempus, tijdelijk
ad tempus vitae, levenslang
adulescens, jongeling/jonge dochter (tussen 15 & 30 jaar) (bn) ongehuwd, echteloos
adulescentula, jong meisje, maagd
adulescentulus, jongetje, knaapje
adulescentulo, kleine jongen (pas de kinderjaren ontgroeid)
adulta / adultus, (bn) opgroeiend, tamelijk volwassen
adulta virgo, volwassen jong meisje
adulter, (bnw) overspelig
adulterio natus, uit overspel geboren
adulterium, echtbreuk
adulta / adultus, volwassen
adumbrator, tekenaar, silhouettist
ad valorem, berekend naar de waarde, overeenkomstig de waarde
adventivus, bruidschat, gegeven door een ander dan de vader
ad verbum, woordelijk, woord voor woord
ad vitam, levenslang, op het leven (rente)
advocatus, advocaat
ad vocem, bij het woord opzoeken, bij het woord te vinden
aedilis, kerkmeester
aedituus, koster, kerk dienaar, klokluider, ook godsdienstonderwijzer, kerkmeester, beheerder van het kerkelijk vermogen

aegritudine quadam, door een of andere ziekte
aegrota / aegrotus, ziek
aegrota per ... dies, na een ziekte van ..., dagen
aegrotavit, was ziek
aegrotus, ziek
aegrum, ziek, zwak
aequali gradu, in gelijke graad (van bloed- of verwantschap)
aequalis, gelijk
aerarius, kopersmid, koperslager, roodkoper, kopergieter, schatmeester, schatbewaarder, kassier, oorspronkelijk thesaurier, financieel beheerder
aetas, leeftijd
aetatis, oud, in de leeftijd van ...
aetatis annorum, jaren
aetatis dierum, dagen
aetatis hebdomadorum, weken
aetatis horarum, uren
aetatis mensium, maanden
aetatis septimanarum, weken
aetatis provectae, op gevorderde leeftijd
aetatis suae..., in de leeftijd van ...
affidati, ondertrouw, verloofden
affines, verwanten aan vrouwelijke zijde
affinis, huwelijk met de kinderloze weduwe van iemands broer, zwager, (alg.) aanverwant, aangehuwde, (bn) aanverwant, aangehuwd, verzwagerd
affinitas / affinitatis, aanverwantschap, zwagerschap, verzwagering, verwantschap of vermaagschapping door aanhuwelijking
ager, veld, akker,
agere, doen, handelen
agere (porcos), varkens hoeden
ager novalis, braakland, omgeploegd land dat men onbebouwd laat liggen
agicesatio, braakliggend
agnata, bloedverwant van moederszijde
agnatio, bloedverwantschap van vaderszijde
agnatus, verwant van vaderskant, verwant in mannelijke linie
agnitio, erkenning (onwettig kind)
agnomen, bijnaam
agrarius, landbouwer, landman, akkerman, boer, buitenman
agrestis, landbouwer, landman, boer, akkerman, buitenman
agricola/agricole, landbouwer, akkerman, boer, landman
agricultor, landbouwer, landman, boer, akkerman, buitenman
agricultura, akkerbouw, landhuishoudkunde
agnus, man zonder vrouw
a lapide, door een steen
alegenus, geboren in de vreemde
alias N..., anders genoemd, anders geheten, anders gezegd
aliegena, geboren in den vreemde
alienigenus, buitenlander
alienuin (corpus), vreemd element
alii(s) et alii, en anderen
aliquis (vr. aliqua), iemand, een of andere
aliquot, enige
aliunde, van elders
alius, ander
allegatus est pro patre, aangewezen is als vader
allodium, is volle uitsluitende eigendom van de bezitter, zonder enige leenplicht

allutarius, zeemtouwer, wit looier, bereiden van zacht leder
altare, altaar
alter, een andere
altera, de een, de ander, andere (vr.enkelvoud, onz, meervoud)
altera die, de dag daarna, de andere dag
alumna, pleegdochter
alumnus, pleegzoon, leerling, discipel
ama, aam, oude wijnmaat
amatina, tantesdochter van vaderszijde (volle of eigen nicht)
amatinus, tanteszoon van vaderszijde (volle of eigen neef)
ambio extranix, buiten komende, die één paar vormen
ambo, beiden
ambo hic nati, beiden hier geboren
ambo parochiani, beiden van deze parochie
Amens, krankzinnig
a me pastore baptizatus, door mij pastoor gedoopt
amica, vriendin, verwant, aanverwant, (bn) vertrouwd, vertrouwelijk, trouw
amicus, vriend, verwant, aanverwant, (bn) vertrouwd, vertrouwelijk, trouw
amicitia, vriendschap, ook (bloed)verwantschap, ook gilde
amita, tante van vaderszijde, vaderszuster
amita magna, groottante van vaderszijde
amita major, zuster van de overgrootouders
amita maxima, zuster van de betovergrootouders
amitina, tantesdochter van vaderszijde
amitinus, tanteszoon van vaderszijde
amitini, broers en zusters van de kinderen
amitinus magnus, kleinzoon van de zuster van de grootvader
amplissima / amplissimus, (tit.) hoogaanzienlijk, hooggeëerd
ampullarius, flessenmaker, flessenblazer
an, of (in vraagzin)
a nativitate, sinds de geboorte
ancellator, vogelvanger
ancille, dienstmaagd, meid,- dienstmeid, dienstbode, dienstmeisje, jonge vrouw
ancilla nutriens, nurse, zoogster
anilitas, ouderdom, hoge leeftijd (van vrouwen gezegd)
aninam sud creatori reddidit, gaf zijn ziel terug aan zijn Schepper
annalis, één jaar oud, jaarlijks
anniculus, slechts één jaar oud
anniversarium, (ver)jaardag, jaargetijde
anno, in het jaar
anno aetatis (suae) 12, in het 12e jaar van zijn leven, 12 jaren oud
anno Christi, in het jaar Christus
anno Domini, in het jaar van de Heer
anno eodem ut supra, in het zelfde jaar als boven, aan de leeftijd als hierboven
annonarius, graanhandelaar, korenhandelaar
annorum, in de leeftijd
annuatim, jaarlijks
annum, jaar
annus, jaar
anonima / anonimus, naamloos
ante, voor, voorheen
antea, vroeger, te voren
antecessor, voorganger, voorouder, voorzaat, voorvader
antedictus, voornoemde
ante diem, pridie, eergisteren

ante meridiem, voormiddag
antenatus, stiefzoon (waarvan de vader overleden is)
ante nuptiael (nuptiale), huwelijksvoorwaarden
antesignanus, (mil.) sergeant-majoor, opperwachtmeester
antiqua / antiquus, (bn) oud, bejaard, (mv) voorouders, voorzaten, voorvaderen
anus vetula, oude vrouw
anus antiqua, oud, bejaard
apiarius, imker, ijmker, bijenhouder, bijenteler, bijker bijenboer
apoplexia, beroerte
apricator, bleker
aprilis, april
apud, bij, voor
apud acta, bij volmacht
aqua, water
aqu abo jolus, koster
aquarius, bronmeester, opzichter over fonteinen en waterwerken, waterdrager
arator, akkerman, landman, landbouwer, ploeger
arbalista, (mil.) slingeraar slingerschutter
arborator, boomkweker
archiater, arts, geneesheer, lijfarts, eerste geneesheer (in ziekenhuizen), Officier van de gezondheid, ook deken van de medische faculteit
archidiaconus, aartsdiaken
arcularius, schrijnwerker, meubelmaker, boogmaker
area, hofstede, haardstede, huis, haard, erf
argentarius, zilversmid, bankier, (geld)wisselaar
armentarius, koedrijver, veedrijver, koeherder, koewachter
armigar, schildknaap
armiger, gewapende, wapendrager, page, (edelknaap, schildknaap)
aromatopola, specerijenkoopman, kruidenier, drogist, apotheker
articulo mortis, op het ogenblik van het sterven
artifex, ambachtsman, handwerker
artista, artiest, handwerker, ambachtsman
ascendens, (bn) voorgaand, opgaand, opklimmend
assator, gaarkok, gaarkeukenhouder
asserens se nominari N...., die beweert te heten N...
asserere, bekennen, bevestigen
assertione matris (ex-), volgens de verklaring van de moeder
asseruere, bekennen, bevestigen
asseruit, hij bekennt bv, de vader te zijn
assignat, hij/zij wijst aan, wijst toe
assignatus, gevolmachtigde
assisia, onkosten die men betalen moet bij een openbare verkoping, belasting vooral op levensmiddelen, verterings- en gebruiksbelasting
astans, de aanwezige
astantibus, (bij een doop soms) aanwezigen
astare, erbij staan, aanwezig zijn
astavia, grootmoeder van de overgrootmoeder
asthmate, door asthma
asthmaticus, asthmalijder
astrologus, sterrenkundige, sterrenwichelaar
atamita, zuster van de betovergrootvader
atavia, grootmoeder van de overgrootmoeder
atavus, betoude overgrootvader
atavunculus, broer van de betoude overgrootmoeder
atmatertera, zuster van de betoude overgrootmoeder

atnepos, kleinzoon van de achterkleinzoon
atneptis, kleindochter van de achterkleinzoon
atpatruus, broer van de betoudovergrootvader
atque, en
attestatio de vita, bewijsschrift van leven, getuigenis, levensbewijs, getuigschrift
atingens, bereikend (van een leeftijd)
aucellator, vogelaar, vogelvanger, valkenier
auf(f)ugere, vluchten
augusti, augustus
aurifaber, juwelier, goudsmid, zilversmid
aurifex, goudsmid
aurifodinarius, goudgraver, putjesschepper
auriga, voerman, wagenbestuurder, wagenknecht
autem, echter
avi, grootouders
avia / ava, grootmoeder
avia materna, grootmoeder van moederszijde
avia paterna, grootmoeder van vaderszijde
avi pater, overgrootvader
avitus, (bn) grootvaderlijk
avuncula, tante vanmoeders zijde (moederszuster), behuwdtante (vrouw van moeders'broeder
avunculus, oom van moederszijde (moedersbroeder), behuwdoom van moederszijde (man van moeders'zuster)
avunculus magnus, oudoom, grootmoedersbroeder
avunculus major, overgrootmoeders'broer
avunculus maximus, broer van de betovergrootmoeder
avus, grootvader, (alg.) voorouder, voorzaat, voorvader, oude vrouw
avus maternus, grootvader van moederszijde
avus paternus, grootvader van vaderszijde